

KĀ VIENKĀRŠOT KUKAIŅU SUGU DAUDZVEIDĪBAS NOTEIKŠANU EFEKTĪGĀKAI BIOLOĢISKĀS DAUDZVEIDĪBAS SAGLABĀŠANAI?

Kristaps Vilks

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte
Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedra
Kronvalda bulv. 4, Rīga, LV-1586, Latvija
E-pasts: kristaps.vilks@lu.lv

Rūta Abaja

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte
Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas katedra
Kronvalda bulv. 4, Rīga LV-1586, Latvija
E-pasts: duuki@inbox.lv

Neskatoties uz to, ka kukaiņi sugu bagātības ziņā ir nozīmīgākā dzīvnieku grupa, tie joprojām ir nepietiekami pārstāvēti bioloģiskās daudzveidības izpētes un praktiskās dabas aizsardzības jomā. Viens no galvenajiem šīs problēmas iemesliem ir lielais kukaiņu sugu skaits, sarežģītā un darbietilpīgā kukaiņu materiāla apstrāde. Šī pētījuma mērķis ir noskaidrot, vai iespējams vienkāršot kukaiņu sugu daudzveidības noteikšanu, uzskaitēm izmantojot tikai biežāk sastopamās sugas (1), īpatņus, kas ir vieglāk identificējami (2) un par sugas līmeni augstākus taksonus (3). Analizētas divas liela apjoma datu matricas par Slīteres nacionālā parka skrejvabolēm (Coleoptera, Carabidae: 94 sugas, 252 paraugi) un Engures ezera dabas parka zaļganītēm (Diptera, Dolichopodidae: 46 sugas, 81 paraugs).

Pētījuma rezultātā konstatēts, ka gan skrejvabolēm, gan zaļganītēm kopējo sugu sadalījumu nosaka galvenokārt bieži sastopamās sugas. Pastāv būtiska korelācija ($p < 0.05$) starp 30 biežāk sastopamo skrejvaboļu sugu bagātības un kopējās sugu bagātības sadalījumu pa paraugiem. Zaļganītēm vieglāk identificējami tēviņi, kam ir sugai specifiskas sekundārās dzimum pazīmes. Zaļganīšu tēviņu sugu bagātība būtiski korelē ($p < 0.05$) ar kopējo zaļganīšu sugu bagātību. Gan zaļganītēm, gan skrejvabolēm pastāv būtiska korelācija ($p < 0.05$) starp ģinšu skaitu un sugu bagātību pētītajos paraugos. Rezultāti liecina, ka visas trīs metodes ir iespējams izmantot kukaiņu sugu daudzveidības novērtēšanas vienkāršošanā, kas var ievērojami sekmēt plašāku kukaiņu izmantošanu bioloģiskās daudzveidības izpētē un praktiskajā dabas aizsardzībā.